oma väkke hankida. Viimased hoidusid aga ettevaatlikult eemale ja eelistasid vaenlase eest metsa pageda: „des livländischen bauren festung ist der Walt gewesen und wird auch wol bleiben". Talupoegade tagasihoidlikkust aitas suurendada asjaolu, et Streiffi väed ise, hoolimata kindralkuberneri valjudest määrustest, „nicht wie christen ihren march durchs land genommen, sondern erger als heiden und Türken hausiret". Säherdustes oludes ei suutnud Streiffi väeosa Tartu vabastamiseks midagi teha. Kui Trubetskoi teadet uskuda, hajutatud see venelaste poolt, kusjuures Streiff ise surma saanud. Et Riia varssi ümber piirati, siis võis tähtsamat abi Tartule ainult põhja poolt tulla. Eestimaa kuberner Bengt Horn püüdis selleks kõik teha, mis võimalik. Tema õhutusel varustasid Eestimaa aadelmehed peale hariliku hobuseteenistuse (Rossdienst) ühe rügemendi ratsaväge ooberstleitnant Tiesenhauseni juhatusel lisaks Horni vähestele väeosadele. Augusti algusel asus Horn 700 mehega Paidest teele, et Tartule appi tõtata, lähenes linnale 1½ penikoorma kauguseni, kuid ei julgenud oma vilumata ja väikese väega venelastele kallale tungida, vaid taganes jälle põhja poole.

Tartus oodati pikisilmi abi, seda enam, et väikesearvuline garnisonivägi alalisest vahiteenistusest väsis, laskemoona puudus end tunda andis ja kohalikkude võimude vahekord äärmiselt teravaks oli läinud. Ratsaväe ülem v. Ungern seisis komandant Flemmingiga ägedasti vaenujalal, rae ja komandandi vahel valitsesid samuti alalised hõõrumised. Iseteadvad ja oma privileegiumide küljes rippuvad kodanikud alistusid vastumeelselt kõva käega Flemmingi valjudele määrustele ja esinesid nende vastu sagedate protestidega. Peale selle näib vähemalt mõnes kodanikkude ringkonnas tugev Vene orientatsioon poolehoidu olevat leidnud: nähtavasti pandi õieti suuri lootusi võimalikele sooduștusile Venemaaga kauplemise alal. Otsekohese äraandmiseni, millest Kelch räägib [1]), jõudsid asjad küll vaevalt areneda, sest sel juhul oleks Flemming oma aruandes kapitulatsiooni üle Tartu kodanikkude kohta suuremate süüdistustega esinenud ja vaevalt ainult ühe nagu mööda minnes sõnatud lausega — „die wenigen bürger auch schwierig, will nicht sagen rebellisch" — piirdunud. Komandandivastase opositsiooni juhtidena esinesid bürgermeister Warnecke ja raehärra Schlottmann. Igatahes mõjusid säärased vastolud õieti halvavalt linna kaitsmisse ja mõjustasid soovimatuid konflikte. Kui venelased kahenädalase piiramise järel nõudsid linnalt alistumist, ei teatanud Flemming kirja sisu raele, ehkki Warnecke parajasti kirja saabumisel viibis lossis komandandi eessaalis, vaid vastas otsekohe eitavalt. Selle vastu protesteeris raad järgmisel päeval, seletades, et linnade blokeerimiste korral „an allen örthern des Römischen und anderer Reiche" vaenlaste ettepanekud ka raele teatatakse ja vastus ühise nõupidamise järgi kokku seatakse. Flemming jättis rae nõude, et temale teada antaks venelaste kirja ja komandandi vastuse sisu, tähele panemata, laskis vastuseks kõige vihatumad rae liikmed, Warnecke ja Schlottmanni, arreteerida ja hoidis nad kuni linna langemiseni kõigist rae ja Ungerni pealekäimisist hoolimata vanglas.

Vahepeal olid venelased Pihkva alt rasked piiramissuurtükid kohale vedanud ja jätkasid energiliselt pealetungimist. 21. IX. saatsid nad linna uue kirja, mis seekord oli adresseeritud „gouverneuren Lars Flemming und burgermeistere Joachim Warnecke und dem raht der semptlichen gemeine", nõudsid allaandmist

1) „Einige aus der Dorptschen Bürgerschaft (welche nachgehends auch mit den Russen giengen) zu Verräthern geworden . . .", „Liefländische Historia", lk. 579.

Tartu, lk. 80